

«Ήταν ένα φίλτρο μαγικό που σε έκανε άτρωτο. Οι μάγοι και οι μάγισσες το παρασκεύαζαν από ένα φυτό που πρωτοφύτρωσε στις πλαγιές του Καυκάσου, εκεί όπου έσταξε αίμα από το ράμφος του αετού που κατέτρωγε το συκώτι του αλυσοδεμένου Προμηθέα», διηγείται ο αρχαίος συγγραφέας και συνεχίζει: «Στον διπλό του μίσχο, άνθιζε ένα λουλούδι που έμοιαζε με τον κρόκο (φυτό από τα λουλούδια του οποίου έπαιρναν τον χυμό για τον χρωματισμό του τυριού) της Κιλικίας (ορεινή περιοχή στα νοτιοανατολικά της Μικράς Ασίας). Η ρίζα του έμοιαζε με φρεσκοκομμένη σάρκα και είχε ένα μαύρο υγρό, σαν κι αυτό που στάζει από τις ορεινές αγριοβελανιδιές».

Εμπειρη μάγισσα η Μήδεια πρώτα λούστηκε επτά φορές σε μια πηγή και κι έπειτα φόρεσε ένα κατάμαυρο χιτώνα και βγήκε μέσα στην άγρια νύχτα φωνάζοντας «Βρυμώ, Βρυμώ, Βρυμώ». Ξερίζωσε το φυτό κι έκοψε τη ρίζα του, ενώ η γη σειόταν κάτω από τα πόδια της και μούγκριζε. Μετά, στράγγισε όλο το υγρό της ρίζας, στάζοντάς το μέσα σε ένα κοχύλι φερμένο από την Κασπία θάλασσα. Τα υπόλοιπα, ήταν δουλειά του Ιάσονα. Η ερωτευμένη μάγισσα του εξήγησε, τι έπρεπε να κάνει. Ο αρχηγός των Αργοναυτών εφάρμοσε τις οδηγίες με ακρίβεια. Πρώτα απ' όλα, λούστηκε στα νερά του ποταμού. Τα μεσάνυχτα, φόρεσε μαύρο χιτώνα, θυσίασε στη θεά του φεγγαρόφωτου, Εκάτη, κι έπειτα έσκαψε ένα στρογγυλό λάκκο στην ερημιά.

Το ξημέρωμα, ο Ιάσοντας διέλυσε το φίλτρο σε νερό κι άλειψε με αυτό το σώμα του αλλά και την ασπίδα μαζί με το σπαθί και το δόρυ του. Η μαγική ενέργεια του φίλτρου διαρκούσε ως το βράδυ. Ό,τι ήταν να γίνει, έπρεπε να τελειώσει ως το ηλιοβασίλεμα.

Μετά, έσπευσε να βρει τους δυο ταύρους του θεού Ήφαιστου, αυτούς με τα χάλκινα πόδια και τα χάλκινα στόματα που ξερνούσε φωτιά. Κατάφερε να τους εντοπίσει στο δάσος του Άρη, παρ' όλο που βρίσκονταν μέσα σε ένα σύννεφο καπνού. Καθώς τους πλησίαζε, οι ταύροι τον αντελήφθησαν και χιμήξαν κατά πάνω του. Τους απέκρουσε με την ασπίδα του. Σωστά φλογοβόλα, τα στόματά τους άρχισαν να ξερνούν φωτιά. Ήταν σαν να τον άγγιζαν χάρδια, καθώς το μαγικό φίλτρο δεν τον άφηνε να καεί. Ένωθε να διαθέτει γιγάντια δύναμη. Άρπαξε τους ταύρους από τα κέρατα κι εύκολα κατόρθωσε να τους ζέψει στο αλέτρι του Ηφαίστου. Όργωσε το τεράστιο χωράφι, όπως ακριβώς του είχε ζητήσει ο Αιήτης: Κοντά 44 στρέμματα με αυλάκια μιας οργιάς. Έσπειρε τα δόντια.

Σχεδόν αμέσως, φύτρωσαν πάνοπλοι γίγαντες, έτοιμοι να χιμήξουν εναντίον του και να τον

κατασπαράξουν. Ακολουθώντας τις συμβουλές της Μήδειας, κρυφά, ο Ιάσοντας έριξε ανάμεσά τους μια μεγάλη πέτρα. Διηγείται ο αρχαίος συγγραφέας:

«Σαν τα σκυλιά που ρίχνονται όλα μαζί καταπάνω στη λεία τους και μαλώνουν ποιος θα την πρωτοαρπάξει, οι χαζοί γίγαντες έσπευσαν ποιος πρώτος θα προλάβει να την πάρει». Ήταν πολλοί κι άρχισαν να μονομαχούν μεταξύ τους και να αλληλοσκοτώνονται. Όποιον μπορούσε, ο Ιάσοντας τον ξεμονάχιαζε και τον σκότωνε ο ίδιος. Οι γίγαντες λύγισαν «όπως λυγίζουν τα μικρά δεντράκια, η ελπίδα του καλλιεργητή, που χτυπημένα από τη δυνατή βροχή, γέρνουν τις ανθισμένες τους κορφές κατά το χώμα». Νικητής και τροπαιούχος, ο Ιάσοντας παρουσιάστηκε στον Αιήτη και ζήτησε το χρυσόμαλλο δέρας. Είχε περάσει τη δοκιμασία, οπότε ο βασιλιάς έπρεπε να κρατήσει τον λόγο του. Ο Αιήτης φρένιασε. Συγκάλεσε σύσκεψη των συμβούλων του κι αποφάσισε ότι δεν θα έδινε το χρυσόμαλλο δέρας.

Σύμφωνα με μια εκδοχή, η θεά Ήρα έκανε τη Μήδεια να τον υποψιαστεί. Η ερωτευμένη βασιλοπούλα παρατήρησε τις ύποπτες κινήσεις του βασιλιά πατέρα της κι έσπευσε στους Αργοναύτες να τους ειδοποιήσει. Όλοι μαζί, έτρεξαν στο άλσος του Άρη, στο δέντρο από όπου κρεμόταν το χρυσόμαλλο δέρας. Η Μήδεια έσταξε μαγικό υγρό στα μάτια του ακοιμητού δράκοντα που το φύλαγε κι αυτός αποκοιμήθηκε. Αναφέρει η αρχαία περιγραφή:

«Προχώρησε η Μήδεια θαρρετά καταπάνω στον δράκο, κάνοντας συνεχώς επικλήσεις στην τρομερή Εκάτη και προσευχές στον Ύπνο, τον πιο πρόθυμο από τους θεούς, παρακαλώντας τον να κοιμίσει το τέρας. Ο Ιάσοντας την ακολουθούσε, κάπως φοβισμένος είναι αλήθεια. Και να που ο δράκος αμέσως δαμάστηκε από τα μάγια. Γλίστρησε από το δέντρο ξεδιπλώνοντας τις απειλητικές του κουλούρες και τεντώθηκε και προχώρησε φιδωτά, σαν κύμα που σκάει αθόρυβα στην ακροθαλασσιά. Ωστόσο, σήκωνε ακόμα το κεφάλι και έψαχνε ολόγυρα τη λεία του, ανοίγοντας το φοβερό του στόμα. Η Μήδεια βούταγε ένα φρεσκοκομμένο κλαδί άγριου κυπαρισσιού σ' ένα μαγικό υγρό και ράντιζε μ' αυτό το τέρας ώσπου εκείνο αποκοιμήθηκε και το κεφάλι του ξανάπεσε βαρύ στο χώμα και το κορμί του απλώθηκε σ' όλο το δάσος. Τότε ο Ιάσοντας, εκτελώντας την διαταγή της Μήδειας που εξακολουθούσε να στέκει πάνω από το τέρας και να το ραντίζει με το φίλτρο, ξεκρέμασε το χρυσόμαλλο δέρας από το δέντρο. Ήταν μεγάλο σαν τομάρι ελαφιού ή μοσχариού και το αστραφτερό του τρίχωμα φώτιζε τα βήματα του ήρωα που άλλοτε το κράταγε στα χέρια του, άλλοτε το έριχνε στον ώμο του κι αυτό κρεμότανε στην πλάτη του. Κι όλη την ώρα φοβόταν μην τύχει και εμφανιστεί θεός ή θνητός και του το αρπάξει».

Ο εικαστικός καλλιτέχνης, στο μοναδικό σχετικό έργο του 5^{ου} αιώνα π.Χ., εμφανίζει τον Ιάσονα να βγαίνει ημιθανής από το στόμα του δράκου, υπό το συμπονετικό βλέμμα της θεάς

Αθηνάς. Η εικόνα προϋποθέτει ότι ο Ιάσωνας χώθηκε στην κοιλιά του τέρατος και το σκότωσε «από μέσα» όπως περίπου έκανε ο Ηρακλής με το τέρας που απειλούσε την βασιλοπούλα Ησιόνη, όπως αναφέρθηκε στην περιπέτεια του ημίθεου στην Τροία. Φιλολογική παράδοση για μάχη ανάμεσα στον Ιάσονα και το τέρας δεν έχει σωθεί ως τις μέρες μας κι αυτό ίσως σημαίνει ότι ο ζωγράφος δημιούργησε την εικόνα επηρεασμένος από τον σχετικό με τον Ηρακλή μύθο. Είναι όμως όμορφη ζωγραφιά.

Οι Αργοναύτες άρπαξαν το χρυσόμαλλο δέρας και μαζί με τη Μήδεια, κατέβηκαν γοργά στην παραλία. Ανέβηκαν στην Αργώ, άνοιξαν πανιά κι απέπλευσαν μέσα στη νύχτα.

(τελευταία επεξεργασία, 27 Οκτωβρίου 2021)